

**In pand gegeven stukken,
getuigen van hun tijdperk**

www.bergvanbarmhartigheid.be

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Ruimtelijke en temporele route van panden	5
a. Het pand, getuige van de werking van de instelling	5
b. Geschiedenis van de soorten aanvaarde panden	7
2. Strategieën van de instelling	12
a. De selectieve aanvaarding van panden	12
b. Uitbreiding van de klantenkring	13
c. De barema's van de leningen	15
d. De lastige kwestie van rente	16
3. Een kwestie van hoeveelheid	18
a. Pre-industriële periode (17E – 18E eeuw)	18
b. Industriële et postindustriële periode (19E – 20E eeuw)	23
4. Conclusie	26
5. Bronnen en bibliografie	27
a. Handgeschreven bronnen.....	27
b. Gepubliceerde bronnen	27
c. Gedrukte bronnen.....	27
d. Bibliografie	27
e. Webografie.....	27
f. Mondelinge bronnen	27

Inleiding

De Bergen van Barmhartigheid herbergen sinds hun oprichting in de 17e eeuw tot op de dag van vandaag tijdelijk de goederen die de bevolking in bewaring heeft gegeven in ruil voor de toekenning van een lening op korte termijn. Ze belichamen de rijkdom en diversiteit van het Belgische erfgoed, maar ze getuigen ook van de ellende en armoede van de mensen die van de instelling gebruik maken. Het bestuderen van in pand gegeven stukken is dus essentieel om een goed inzicht te krijgen in de interne werking van deze instelling en haar lange levensduur, aangezien ze ons de geheimen en strategieën geven van een instelling (gelegen in een geografisch kader met veranderende grenzen en opeenvolgende “heerschappijen”) die gevoelig is voor de economische, politieke en sociale context.

Dit werkboek gaat over panden als getuigen van hun tijdperk door middel van verschillende invalshoeken en is een historische en sociologische studie van de activiteiten van de Berg van Barmhartigheid in Brussel. Deze studie is gericht op de Berg van Barmhartigheid in Brussel en wordt voorzien van vergelijkingen met andere Bergen van Barmhartigheid in onze regio's, maar ook met andere kredietinstellingen in buurlanden. Dit werk wordt onderverdeeld in verschillende delen:

Het eerste deel bestudeert het pand als zodanig, zijn ruimte-tijdcontinuüm, dat wil zeggen, de circulatie van het pand in de instelling vanaf zijn binnenkomst tot zijn vertrek en de evolutie in de tijd van het type van panden van de 17e tot de 21e eeuw.

Het tweede deel concentreert zich op de strategieën van de Berg van Barmhartigheid om zich aan te passen aan de socio-economische evoluties van de maatschappij: de selectiecriteria voor de aanvaarding van goederen, het type van doelgroep, het minimale en maximale bedrag dat kan worden geleend, de rente die moet worden toegepast op het pand naargelang de duur van de verpanding.

Het derde deel schenkt aandacht aan de hoeveelheid aanwezige in pand gegeven stukken in de instelling in de loop van haar geschiedenis, hun gemiddelde waarde, evenals het gemiddelde geleende bedrag voor deze panden.

Het doel van dit werk is om de historische perspectieven inzake de Berg van Barmhartigheid te verruimen vanuit een eenvoudig maar significant hulpmiddel zoals het pand, om zowel de dagelijkse praktijk van de instelling als de algemene evolutie van het administratief beheer op de voorgrond te plaatsen.

PEDRO TRASCASAS FUEYO

Pedro Trascasas Fueyo behaalde in 2017 het diploma van Master in geschiedenis (met didactische afstudeerrichting) aan de Université Libre de Bruxelles.

Zijn scriptie gaat over het beheer van crisissen (economisch, sociaal en politiek) van de Berg van Barmhartigheid van de Stad Brussel tijdens de eeuw van de Verlichting. In 2017-2018 volgt hij een interuniversitaire Master in genderstudies en heeft hij belangstelling voor een genderspecifieke benadering van de Berg van Barmhartigheid van de Stad Brussel.